

חטא המרגליות – השליחות ומטרתה (יחידה א)

פרק יג, פסוקים א-כ

חטא המרגלים – השליחות ומטרתה

1. א. על פי רשיי (לפס' ב, ד"ה "שלח לך") מדוע ה' אמר למשה לשלו^ת מרגלים? ב. מדוע בניי רצו לשלו^ת מרגלים?
2. עיינו בראשי לפס' ב וענו על השאלות הבאות: א. מהי סמיכות פרשיות? ב. אילו שתי פרשיות נסמכו אצלנו? ג. מדוע נסמכו?
3. מי נבחרו לתפקיד המרגלים?
4. מדוע שינה משה את שמו אל הושע בן נון ליהושע? (רשיי טז)
5. א. מהם שני הדברים שהתקשו המרגלים לבדוק לגבי העם?
ב. מה התקשו לבדוק לגבי הארץ?
ג. מה התקשו לבדוק לגבי הערים? (פסוקים יח-יט)

נקודות לחדגשה

- בפרקנו מסופר על חטא המרגלים. נשאלת השאלה: מי יוזם את שליחת המרגלים? לכauraה ה' היה היוזם ("וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לְאַמֵּר: שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים..."), אך רשיי מסביר שבנ"י הם אלו שרצו לשלוח את המרגלים, כדי לראות האם הארץ אכן טובה. בכך אמר ה' למשה לשלוח את המרגלים.
- פרשיות סמוכות הן פרשיות צמודות (שהאחת מגיעה מיד לאחר השניה). אצלנו פרשת חטא המרגלים נסכמה לפרשת חטא מרימים. רשיי מסביר שהפרשיות נסמכו כי שתיהן עוסקות בחטא לשון הרע: מרימים הוציאה דיבלה על משה. המרגלים (שלא למדו ללח ממקרה מרימים) הוציאו דיבלה על הארץ.
- 12 האנשים שנבחרו להיות המרגלים היו אנשים חשובים, ראשי שבטים.
- הנציג של שבט אפרים היה "הושע בן נון". משה קרא להושע **יהוֹשֻׁעַ**. רשיי מסביר שהוא הוסיף לו את האות י', כדי שהי **יוֹשֻׁעַ** אותו מעצת המרגלים.
- הMarginim התבקשו לבדוק: **LAGBI HAUM** – האם חזק או חלש? והאם הם הרבה או מעט? **LAGBI HAAREZ** – האם טובה או רעה? **LAGBI HAREIM** – האם הם מבוצרות?

חטא המרגלים – הוצאת הדיבת (יחידה ב')

פרק יג, פסוקים כא-לא

חטא המרגלים – הוצאת הדיבת על הארץ

1. א. מהו הסימן שנתן משה לMarginists כדי לדעת אם העם חזק או רפה? (ראו רש"י פס' יח) ב. מה יגלו המרגלים? (ראו שאלה 5) ויעלו בנגב ויבוא עד חברון" (פס' כב). א. מה הקושי בפסוק?
ב. כיצד מתרץ רש"י את הקושי? ג. למה הלך לבן לחברון?
2. א. אילו פירות נשאו המרגלים? ב. מי לאלקח פרי? ומדוע?
3. מדוע פתחו המרגלים בשבח הארץ ואח"כ גינו אותה? (רש"י כז)
4. "אפס כי עז העם... והערים בצורות... ויהס לבב את העם" (כח-ל). הסבירו את המילאים: "אפס", "עז", "בצורות", "ויהס לבב".
5. א. מה ההבדל בין " מביא דיבת" לבין " מוציא דיבת"? ב. מהי הדיבת שהוציאו המרגלים על הארץ? (רשמו לפחות 2 שקרים).
6. א. הסבירו מהי "ארץ אוכלת יושביה"? ב. מדוע אמרה זו היא כפיות טובה לפני הקב"ה? (היעזרו ברש"י לפסוק לב).
- 7.

נקודות ל dredגשה

- משה נתן למרגלים סימן שלפיו ידעו אם העם בכנען חזק ומוכן למלחמה.
הסימן הוא צורת מגורייהם : אם הם גרים בעיריות בצורות (מוקפות חומה) – סימן שהם מפחדים ; ואם הם גרים בעירים ללא חומה סימן שאינם פוחדים, כי בטוחים שיצליחו להילחם בפולשים ולנצחם.
- כאשר הגיעו ("ויעלו") המרגלים לארץ, ניגש ("ויבוא") כלב לחברון והתפלל על קברי האבות. רשיי מסביר שכלב עשה זאת, כדי להינצל מעצת המרגלים.
- עשרה מרגלים לקחו מפרי הארץ (רשיי כותב ש-8 מהם נשאו אשכול ענבים, אחד נטל תאנה ואחד נטל רימון). יהושע וכלב לא נטלו כלום, מכיוון שכונת המרגלים הייתה להוציא את דיבת הארץ (לכן הביאו רק 3 מינים של פירות, ולא הביאו מינים מכל פירות הארץ, כפי שביקש משה [שפטי חכמים אותן]).
- רשיי מלמד כלל שכדי להאמין בשקר צריך להיות בו קצתאמת. מסיבה זו פתחו המרגלים בדברי שבח על הארץ ("יזבת לב וدبש היא"), כדי שהעם יאמין גם לדברי השקר שיאמרו בהמשך.

נקודות להדגשה

- לאחר שהמרגלים אמרו מספר מילים בשבח הארץ, החלו לדבר בגנותה בפירות – "אפס (=אולם) כי עז (=חזק) העם", "הערים בצורות" (עובדת זו מעידה דווקא שהעם חלש, לפי הסימן שמסר להם משה) וגם יש שם ענקים.
- בנוסף, כדי להפחיד את העם מזכירים המרגלים גם את מלך היושב בארץ, "לפי שנכוו בעמלק כבר [בעת שיצאו ממצרים]" (רש"י).
- כלב משתיק את העם ("ויהס כלב") ואומר שהם יכולים לנצח ולהיכנס לארץ.
- עד לדברי החיזוק של כלב, המרגלים רק **הביאו** את דיבת הארץ, כלומר אמרו עליה דברים רעים אבל נכוןים. מכאן ואילך המרגלים **יוציאו** את דיבת הארץ, כלומר יגידו עליה שקרים. השקרים הם: שזו ארץ אוכלת יושביה (כלומר גורמת מיתה לתושביה), שכל היושבים בה ענקים, וגם שהם נראו כחගבים בעיניהם (למרות שבאמת העמים כלל לא ראו את המרגלים).
- לגבי טענת המרגלים שזו ארץ אוכלת יושביה כותב רש"י שזו כפיות טובה, שכן ה' עשה שתושביה יהיו עוסקים בקבורת מתים ולא ישימו לב למרגלים.